

Utdannings-
direktoratet

Naboar/Naboer

Fagdag Lillehammer

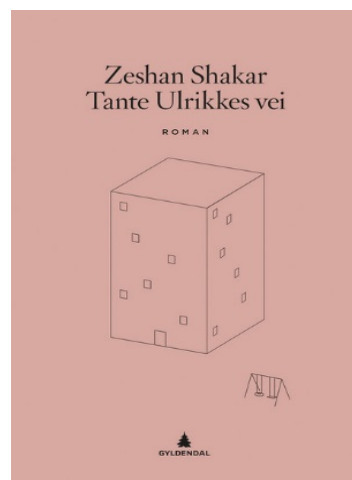
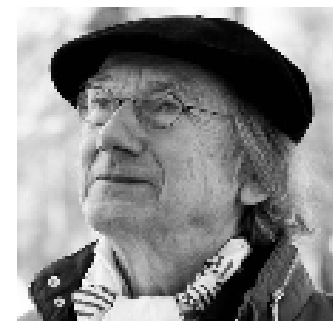
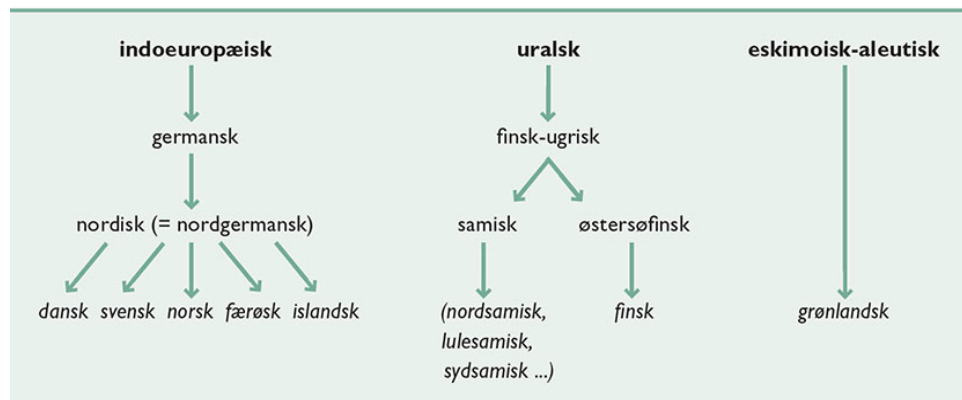
12. september 2019

Stine Berg

Kontakt: Mette Thoresen, mth@udir.no

Forberedelse 2019

Best likt av
sensorene

Hovedmål

- A1 – virkemidler *møkkbille*
- A2 – oppsummere innholdet, kort og presist
- B1 – drøfte å bry seg, inkludert sitat
- B2 – vennskap, retrospeksjon
- B3 – nabohistorier «Min briljante ...»
- B4 – *Jakob og Neikob. Naboen*
- B5 – gjør greie for temaet, eksempler

Valgt av færrest
elever

Sidemål

- A1 – *T.U.V.* – talemål vs. skriftspråk
- A2 – Beskriv hvordan Jamal opplever ...
- B1 – holdninger til språk, skjønn/sak
- B2 – språk, misforståelser, kreativ måte, inkludert replikker
- B3 – Gode gjerder – reflektere x 2
- B4 – argumentere med geosperre

Valgt av flest
elever

Underveisvurdering vs. sluttvurdering

Del A

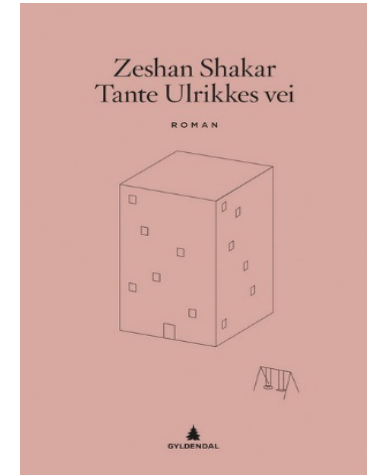
I del A skal du svare på to oppgaver. Du må bruke vedlegget på side 8 når du svarer på A-oppgåvene.

Oppgave A1

Bruk vedlagde utdrag frå romanen *Tante Ulrikkes vei*. Beskriv Jamals talespråk i utdraget. Vis til eksempler på likskapar og skilnader mellom Jamals talespråk og *ditt* *eige* skriftspråk, anten bokmål eller nynorsk. Bruk omgrep som viser at du har kunnskapar om språk og grammatikk.

Oppgave A2

Beskriv kort korleis Jamal opplever at bydelen hans er blitt endra.

Vi slutter ikke å bruke Ibsen, selv om Ibsen har vært brukt tidligere.

Sensur i Innlandet

- 2756 besvarelser
- 48 sensorer
- ønsker mer utdypinger/forklaringer av de ulike delene i matrisen
- diskutere mulighetene som nettbaserte kildene gir
- eksamensveiledningen - for elever?
- *Naboer* – hvordan blir tema valgt?
- ønske om ungdomslitteratur
- møkkbillene og temaet

Eleven MÅ svare på oppgaven,
jf. at alle hjelpemidler er
tilgjengelig

Les oppgaven, jf. innspill om

- *Black and Decker* – og oppgaven «briljant nabo»
- Vedlagt tekst i oppgaven om *TUV*

Validitet, reliabilitet og rettferdighet

§ 3-25. *Eksamen skal vere i samsvar med læreplanverket.*

- Læreplanen i det enkelte faget fastset om og eventuelt når i opplæringsløpet det skal vere eksamen i faget. [...]
- Eksamen skal organiserast slik at eleven [...] kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven [...] slik denne kjem fram på eksamen.
- Du kan lese mer i kap. 3 (voksne kap. 4): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724>

Slik blir eksamen til

WYTIWYG

(What you test is what you get)

VALIDITET

Oppgaven skal prøve
det den er ment å
prøve

LK06

RELIABILITET

Vurderingen skal gi
samme resultat

Vurderingskompetanse
Informasjon om vurderingen,
målrelatert vurdering –
kriterier og kjennetegn på
måloppnåelse

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamenssvar

2019

NOR0214 Norsk hovedmål

NOR0215 Norsk sidemål

NOR1415 Norsk for elever med fritak fra vurdering med karakter i sidemål

Eksamen

29.05.2018

NOR0214 Norsk hovudmål/hovedmål

NOR1415 Norsk hovudmål/hovedmål for elevar/elever som er fritekne frå / fritatt fra vurdering med karakter i sidemål (dag 1)

Forskrift til opplæringslova

V. Eksamen

0 Heile kapittel 3 endra ved [forskrif](#)

§ 3-25. **Generelle føresegner**

Eksamensrapport

- tilbakemelding fra sentralt gitt skriftlig eksamen

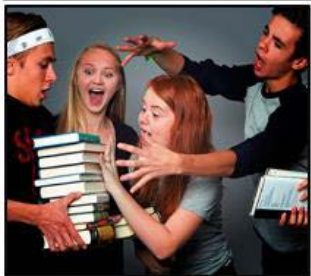
2018

NOR0214 Norsk hovedmål

NOR0215 Norsk sidemål

NOR1415 Norsk for elever med fritak for sidemål

Eksamensrapport 2018 : Tips til opplæringen

- **Læreplanen** er grunnlaget. Følg med i [fagfornyelsen](#).
- **Lesing og skriving** blir prøvd til eksamen. Jobb med lesekompetanse og strategier, og bruk tekstene i opplæringen på ulike måter. Les tekster og oppgaver nøye, gi leseoppdrag.
- **Velg innhold** – dialog om relevans, utdyping og eksemplifisering
- **Kilder** som blir brukt, skal oppgis slik at leseren kan finne fram til dem. Når elevene skal kunne sitere, integrere og referere til kilder, må de kunne tegnsetting ...
- Sviktende **språkferdigheter** og **formelle ferdigheter** – elevene må få veiledning om hvordan de kan utvikle et rikere og mer nyansert språk.
- **Bruk veiledningsmaterieell** som er utarbeidet for eksamen og tilpass innholdet til konkrete oppgaver i opplæringen. La elevene bli delaktige i grunnlaget for vurderingen.

Samlet kompetanse

Eksamenskarakteren skal være et uttrykk for av elevens samlede kompetanse slik denne er vist på eksamensdagen (§ 3–25).

§ 3-4.

Dei enkelte karakterene har dette innhaldet:

- a) Karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.
- b) Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.
- c) Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.
- d) Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.
- e) Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.
- f) Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

Rettferdighet?

Det avhenger av DEG!

Som sensor ...

- er du blitt foreslått som fagperson av rektor ved egen skole
- har du takket ja til oppdrag fra fylkesmannen
- forplikter du deg til å følge retningslinjer for sensur
- forplikter du deg til å være lojal overfor tolkningsfellesskapet
- Hvorfor er du på fagdag i regi av Fylkesmannen i dag?

Husk også ...

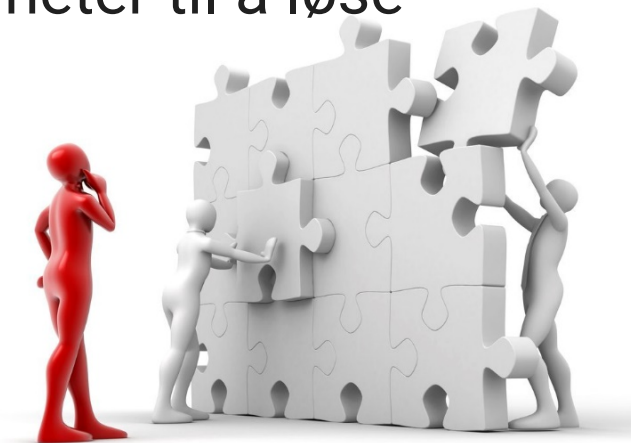
- Eksamensbesvarelsene som blir sensurert, er elevens åndsverk.
- Nedlastning av elevbesvarelser til bruk i egen undervisning eller kursvirksomhet er brudd med åndsverkloven (jf. *Opphavsrettens gjenstand og innhold*, 1. kapittel. §§ 1 og 2).

Hvordan forstå kompetanse?

LK06/LK06S

- Kompetanse defineres som evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer.
- Elevene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.

Læreplanfornyelsen – LK20/LK20S

- Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver og i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.
- Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.

Hva er juks, og hva er uselvstendig bruk av kilder?

- Uselvstendig kildebruk er å bruke andres tekster helt eller delvis uten å oppgi kilden.
- Når alle hjelpemidler er tillatt til eksamen, er det ikke plagiat å bruke kilder.
- Til eksamen i norsk er juks definert som å
  - kommunisere med andre
  - bruke oversettelsesprogrammer
- Som sensor
  - vurderer du tekstene slik de foreligger
  - tar du kontakt med fylkesmannen ved uklarheter
- Kun rektor kan fastslå juks.

Dette er ikke juks

Hva er konsekvensene av å jukse på eksamen?

Eleven får eksamen annullert.
Eleven mister standpunktkarakteren.

Bruk av kilder

«Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i besvarelsen, må disse oppgis på en **etterrettelig** måte. Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på alle kilder som er brukt. Dersom eleven bruker innhold eller sitater fra nettsider, skal hun/han oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Det finnes **ulike måter å oppgi kilder på**. **Kilder som blir brukt til eksamen, skal oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.»**

Kompetansemål i **norsk etter 10. trinn**:

«Eleven **skal kunne integrere, referere og sitere** relevante kilder på en **etterprøvbar** måte der det er hensiktsmessig»

	Hedmark		Nasjonalt		Oppland	
	0214	0215	0214	0215	0214	0215
2019	3,5	3,1	3,5	3,1	3,4	3,0
2018	3,5	3,3	3,6	3,4	3,6	3,3
2017	3,4	3,1	3,5	3,3	3,4	3,2

Er vi for strenge?

1,5 – 2,9 % får
karakteren 6,
framifrå
kompetanse ...

Se etter hva kandidaten har fått til, beskriv kompetansen, ikke mangler ved denne!

Fagfornyelsen

Nye læreplaner fastsettes i november. De gjelder fra 2020.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

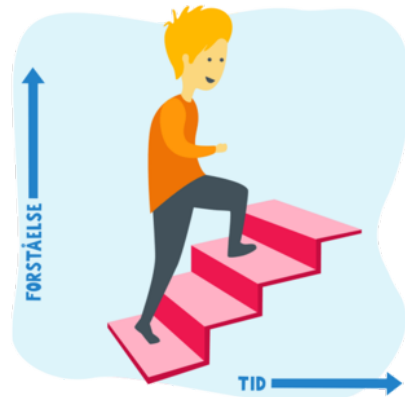

Kompetanse og dybdelæring

Nytt kompetansebegrep

Kompetanse er å tilegne seg **og** anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente **sammenhenger** og situasjoner.

Kompetanse innebærer **forståelse** og evne til **refleksjon** og kritisk tenkning

Dybdelæring

Vi definerer dybdelæring som det å gradvis utvikle kunnskap og varig **forståelse** av begreper, metoder og **sammenhenger** i fag og mellom fagområder.

Det innebærer at vi **reflekterer** over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Læreplanene fornyes: LK20 og LK20S

Læreplanene fastsettes i november 2019.

Eksamensordninger skal på høring høst -19 / vinter -20.

Ny struktur:

Om faget

- Fagets relevans
  - Kjerneelementer
  - Verdier og prinsipper
  - Tverrfaglige tema
  - Grunnleggende ferdigheter
- (blir slått sammen)

Kompetansemål og vurdering

- Kompetansemål
- Fagspesifikk omtale av vurdering til hvert trinn med kompetansemål

Vurderingsordning

Ny digital visning

Underveisvurdering på 8., 9. og 10. trinn

NB: foreslått – ikke fastsatt!

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i **norsk på 8., 9. og 10. trinn** når de leser kortere og lengre tekster i ulike sjangre, utforsker tekstenes kontekster og reflekterer over hvordan konteksten påvirker teksttolkningen. De viser og utvikler også kompetanse når de bruker fagspråk, argumenterer, reflekterer og eksperimenterer i muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål. Videre viser og utvikler elevene kompetanse når de bruker fagspråk i arbeid med å utforske og reflektere over språklig variasjon og i samtale om egne og andres tekster.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved å la elevene få bruke fantasien og oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler utholdenhet i lesing av lengre tekster og i utforskende arbeid med faglige problemstillinger. Læreren og elevene skal være i dialog om utviklingen elevene viser i norsk. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke rådene for å videreutvikle kompetansen sin i faget.

Christian og Jonas forteller om norsk i fagfornyelsen

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/stotte-til-horingen-om-nye-lareplaner/>

Trinnvis innføring

Skoleåret 2020-21

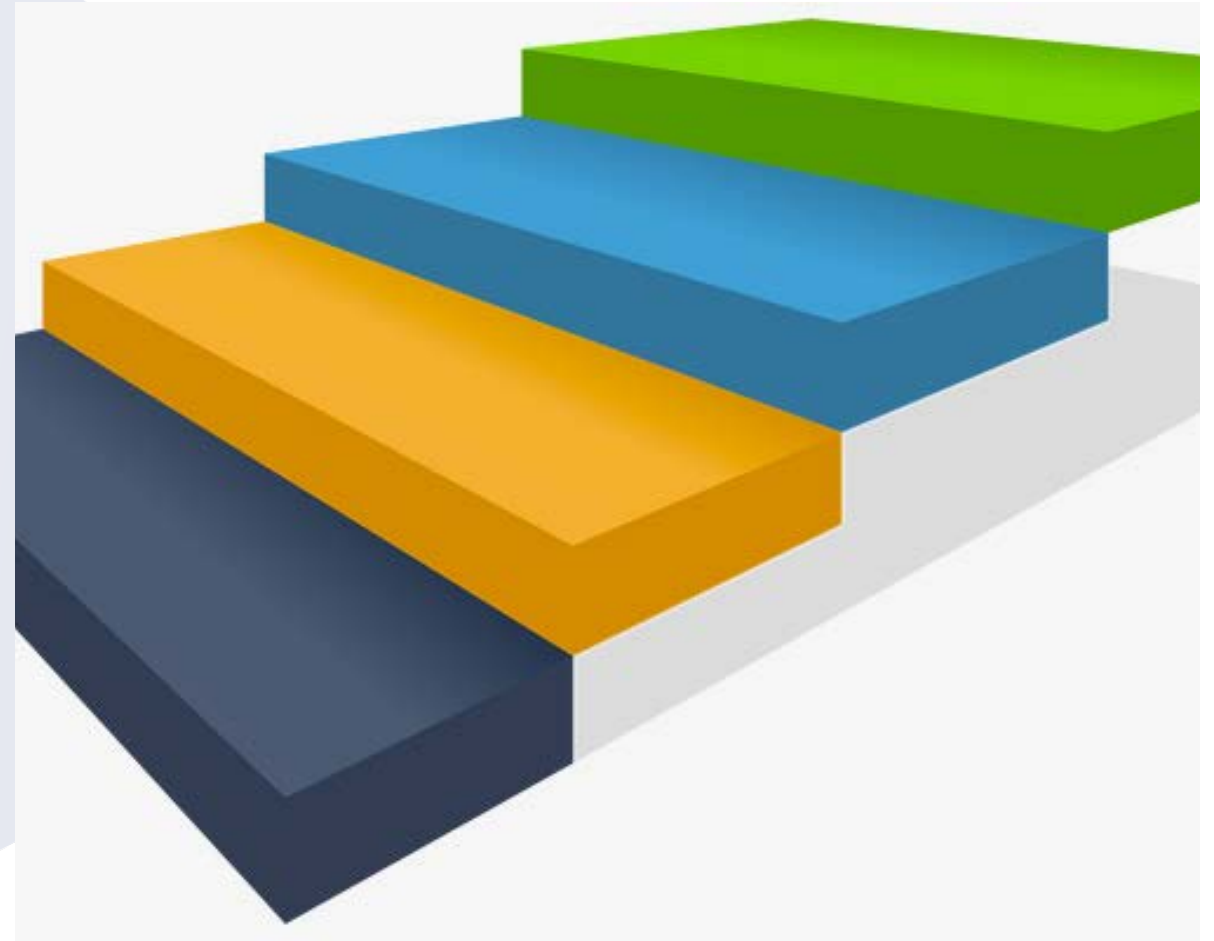
- 1.-9. trinn
- Vg1

Skoleåret 2021-22

- 10. trinn – første eksamen 2022
- Vg2

Skoleåret 2022-23

- Vg3

Læreplanene fastsettes i november. Gjør deg kjent med dem!

---

*Under kompetansemålene skal det komme en lenke med ressurser for vurdering. Her finner du utkast til **veiledende kjennetegn for måloppnåelse for standpunkt**.*

Gi innspill på disse før februar 2020 slik at vi kan justere dem før sommerferien og skolestart 2020.

Lykke til med vurdering av vist kompetanse ...

